

'Ik kan haar niet op die manier verzorgen'

De banden met biologische familie aan banden

Geadopteerden die terug gaan naar hun land van herkomst en er hun biologische ouders en familie ontmoeten moeten daarna soms schipperen tussen de wensen van deze biologische verwanten en hun eigen morele grenzen. Ook Elisa Pinxteren en Chris Verboven is dat overkomen en ze reageerden beiden op hun eigen wijze.

© Eih. Kottler

Elisa Pinxteren is 28 jaar en werd als tweejarige peuter geadopteerd uit Zuid-Korea. Ze werkt bij de Rechtbank van Amsterdam voor de Vreemdelingenkamer.

Kun je iets vertellen over je reizen naar je land van herkomst?

'Ik ben in totaal drie keer terug geweest naar Korea, alledrie de keren in mijn eentje. Tijdens de eerste reis heb ik meteen mijn biologische familie ontmoet. Mijn biologische moeder, maar ook mijn twee jongere zusjes. Ik heb daarna via e-mail contact gehouden met mijn Koreaanse zusjes, één van hen woont in Japan. Tijdens mijn tweede reis heb ik met dat zusje Seoul verkend. Vorig jaar heb ik mijn derde reis naar Korea gemaakt. Ik wilde toen ook naar Pusan waar de familie van mijn biologische vader woont. Hij is twintig jaar geleden overleden.'

Had je biologische familie verwachtingen van jou of wensen?

'Bij mijn biologische moeder heb ik dat inderdaad vanaf het begin heel sterk gevoeld. Toen ik haar voor het eerst ontmoette, gaf zij mij het idee dat ik voor honderd procent van haar

Japan woont, begrijpt het redelijk goed. Zij voelt ook een enorme druk vanuit mijn biologische moeder.'
Wat deed je met die verwachtingen en wensen van je biologische moeder?

'Ik probeerde heel erg Koreaans te zijn. Ik ben bijvoorbeeld verschil-

Ze zei: "Je bent mijn dochter, kom maar hier wonen. Ga maar Koreaans leren".

was. Zij wilde alles voor mij doen, alles voor mij betalen. Ik heb tijdens die eerste reis ruim twee weken bij haar gelogeed en zij deed heel sterk een beroep op mij. Ze zei: "Je bent mijn dochter, kom maar hier wonen. Ga maar Koreaans leren". Zij en ook mijn biologische ooms wilden dat ik een Koreaanse jongen als partner zou kiezen. Mijn Koreaanse zusje dat in

lende keren begonnen Koreaans te leren, waarschijnlijk ook om mijn biologische moeder gerust te stellen. Maar daar schiet je natuurlijk uiteindelijk geen meter mee op: ik heb niet met Korea wat ik met Nederland heb. Ik zou nu nog wel Koreaans willen kunnen spreken, maar dan meer om met mijn zusjes te kunnen praten.'

Botsten de wensen van je biologische moeder wel eens met jouw eigen grenzen? 'Ja, ze noemde mij bijvoorbeeld In Sook, dus bij mijn tweede voornaam. Ook kreeg ze een keer ruzie over het punt of mijn Koreaanse achternaam nu Ham of Kim was. Terwijl mijn naam toch Elisa Pinxteren is en blijft. Iets anders is dat zij heel erg christelijk is en dat ook van mij verwachtte. Ik ben wel zo opgevoed, maar ik ben nu niet meer actief in het geloof. Daar

maakte zij toen wel een compleet drama van. Ook zo'n punt is vriendjes. Als ik een nieuw vriendje heb, vraagt mijn biologische moeder of hij wel genoeg verdient en of hij wel voor mij kan zorgen. Zij zou het liefste willen dat hij naar Korea zou komen zodat zij hem zou kunnen "keuren". Dat gaat mij veel te ver. Zij heeft geen recht om zich te mengen in de keuzes die ik in mijn leven maak.'

Zijn er wel eens financiële wensen geuit en hoe ga je daar mee om? 'Tijdens de derde reis zei mijn biologische moeder: "Betaal mij maar elke maand een paar honderd dollar, dan kan ik beter leven". De eerste keer dat ze het vraagt, overweeg je het. Maar ik heb erover nagedacht en via een bevriende reisgenoot die Koreaans sprak, heb ik haar duidelijk gemaakt dat ik dat niet wil. Zij heeft 26 jaar geleden de beslissing genomen om mij

'Het kost me emotionele tijd'

Christian Verboven, 24 jaar, was één jaar toen hij werd gadopteerd vanuit Peru. Hij is docent Spaans op een middelbare school en op de Hogeschool Rotterdam. Christian is actief binnen Peruacha, de nieuwe vereniging voor Peruaanse geadopteerden. In 1996 en in 2001 is hij teruggeweest naar Peru. De laatste keer heeft hij er zijn biologische moeder, Braulia, en een deel van haar familie ontmoet.

Doe je dat ook?

'Ik vergeet het wel eens en dan is ze ongerust.'

Botst die wens wel eens met jouw grenzen?

'Ja, absoluut. Het is vaak nog zo onwettelijk voor me. Ik sta er niet altijd bij stil dat ik er nog een moeder bij heb. Ik heb het vaak erg druk en het is toch iets extra's, niet zozeer een last, maar het kost me emotionele tijd.'

Hadden je biologische moeder of familie verwachtingen van je?

'Nee, toen ik mijn biologische moeder ontmoette was ze alleen maar blij dat ze mij zag. Ze wist niet of ik nog leefde, waar ik was. Ze wist ook niet dat ik niet meer in Peru woonde. Zij had mij namelijk niet ter adoptie afgestaan, maar ik was haar afgenomen. Zij had geen verwachtingen. Ik kwam met een blonde vriendin, maar het ging haar alleen maar om mij. Mijn biologische moeder heeft mij ook nooit gevraagd om haar te helpen, met geld of iets anders. Andere familieleden wel, zij niet. Ik geef af en toe een pakje met spullen die ze goed kan gebruiken mee aan mensen die naar Peru gaan. En ik heb ook een keer een pakje van haar gekregen.'

Hoe onderhouden jullie contact, en zijn daarbij nog verwachtingen?

'We bellen en schrijven elkaar, dat wil zeggen: ik bel haar en we e-mailen. Mijn biologische moeder is analfabeet, maar mijn broer gaat met haar mee naar een internetcafé om haar te helpen met schrijven. Ze verwacht wel van mij dat ik zo'n twee keer per maand bel of schrijf.'

Vraagt ze je ook of je weer komt?

'Ja, dat vroeg ze al voordat ik wegging. Maar ze begreep wel dat dat niet zomaar kan omdat de reis heel duur is. Deze zomer ga ik naar haar toe, dat maakt haar nu rustiger. Daar kan ze naar uitkijken.'

Wil jij zelf graag terug?

'Ja, heel graag, niet alleen om mijn biologische familie weer te zien, maar ook omdat ik met een bepaald doel naar Peru ga. Ik ga in Lima een project opzetten om afstandsmoeders een plek te geven waar ze elkaar kunnen ontmoeten en ervaringen kunnen uitwisselen. Samen met mijn adoptiemoeder heb ik de stichting 'Dos Madres' ('Twee Moeders') opgericht en met het daarvoor verzamelde geld ga ik deze zomer een kamer inrichten. Daar kunnen afstandsmoeders dan bijvoorbeeld ook leren om met internet om te gaan. Op die manier kunnen ze na een ontmoeting contact houden met hun kinderen.'

af te staan. Ik kan haar niet op die manier verzorgen. Ik zou het ook niet fair vinden tegenover mijn adoptieouders die mij al die tijd opgevoed hebben. Moet je nagaan, een paar jaar geleden dacht ik juist het omgekeerde. Toen wilde ik op zoek gaan naar mijn biologisch familie om hún recht te doen.'

Is je biologische moeder arm?

'Ik kom er niet goed achter of ze arm is. Ze krijgt wel steun van haar broers. En ze werkt zes dagen per week in een restaurantje in het centrum van Seoul, waar ze woont. Ik vraag me inderdaad wel eens af of ze het nog wel redt. Kijk, nu doe ik het toch weer; ik voel toch een bepaalde verantwoordelijkheid. Die verantwoordelijkheid is iets dat ik erbij heb gekregen. Ik denk bijvoorbeeld ook wel eens: stel je voor dat ze dood gaat. Ze loopt al tegen de zestig. Moet ik dan voor mijn Koreaanse zusjes gaan zorgen? Ik ben immers de oudste zus. Moet ik ze dan vragen naar Nederland te komen? Mijn jongste zusje is pas zeventien.'

Hoe sta je nu tegenover je biologische familie en je moeder?

'Ik merk dat ik meer afstand heb genomen van mijn biologische moeder. Met mijn zusjes wil ik wel graag contact houden. Zij hebben respect voor het feit dat ik hier in Nederland ben opgegroeid. Zij accepteren dat. Mijn biologische moeder heeft daar denk ik moeite mee. Zij heeft bijvoorbeeld de cadeautjes die ik meebracht uit Nederland opzij gelegd. Mijn biologische moeder heeft door de jaren heen heel veel meegemaakt. Zij kan zich moeilijk uiten. Zij laat haar emoties niet merken, zij doet dat meer door een hele nacht te bidden. Dat is haar manier. Uiterlijk lijk ik op haar maar qua karakter herken ik meer van mezelf in mijn jongste zusje. Ondanks alles denk ik dat ik mijn biologische moeder en ook haar beslissing om mij af te staan beter begriep nu ik haar ontmoet heb.'

Femmie Juffer

Moeders wil is wet?

In mijn kapsalon zie ik twee categorieën dames-op-leef tijd: de dunharigen en de volharigen. De dunharigen hebben meestal ook dunne stemmetjes en dunne uitspraken. De volharigen praten uit volle borst en hebben een hoofd vol meningen over van alles en nog wat. Toegegeven, het is mijn mening, op basis van mijn ervaring in mijn bescheiden kapsalon. Er is geen wetenschappelijk onderzoek over. Maar ik zie het liefst de volharigen. Meer eer van mijn werk én gratis levensles.

Mevrouw Meegers behoort tot de volharigen.

'Goedemiddag! Maak maar iets moois van mijn hoofd.'

'Zegt u maar hoe u het wilt hebben, mevrouw Meegers. De klant is koning en uw wil is wet.'

'Ha, ha! Zo zie ik dat niet hoor. Ik ben nu bijna achtenzeventig en mijn wil is nooit wet geweest. Maar het is een leuke uitspraak. Lijkt op de naam van een radioprogramma van vroeger; "Moeders wil is wet" heette dat. Hebt u dat ooit gehoord?'

Ze kijkt me doordringend aan in de spiegel.

'Nee, dat zal wel niet. Daar ben je te jong voor, Singa. Ik mag toch wel "jij" zeggen? Je bent van de leeftijd van mijn dochter, schat ik.'

Ik knik. 'Graag hoor. En nee, dat programma zegt me niks. Was het een goed programma?'

'Och, het gaf tips over hoe je een betere huisvrouw kon worden. En die titel, nou dat was natuurlijk om de moed er een beetje in te houden. Want in die tijd hadden wij vrouwen helemaal niets in te brengen. Dus kregen we met een praatje en een plaatje zand in de ogen gestrooid, plus de tip van de week voor een schonere was. Ha, ha, ha, moeders wil is wet met een wittere was! Ik had vijf zonen en een dochter groot te brengen!' Ze moet er zelf hard om lachen. Ik trek de schaar snel weg om ongelukken te voorkomen. 'Maar toen mijn dochter volwassen werd, toen begon het erop te lijken', vervolgt ze het spoor van haar herinneringen. 'Wat ben ik blij dat ik die tijd kon meemaken. Ik heb nog geholpen met spandoeken maken voor een abortusdemonstratie. Ik liep niet mee hoor, dat paste niet. Maar ik was trots toen ik haar voorop zag lopen! Dat is nog op de tv geweest. En dat stukje werd steeds herhaald. Mijn dochter, vooroplopend in een demonstratie om te vechten voor de rechten van de vrouw! Om zelf te mogen beslissen of je moeder zult worden of niet. Tja, en dat recht kwam toen in de wet, hè, en dat is natuurlijk goed...' Als ik haar diep in de ogen kijk, weet ik niet of zij de klok zou willen terugdraaien. Het was toen goed....

Ze maakt de zin niet af. In de spiegel zie ik hoe de trotse twinkeling bij de herinnering aan haar strijdvriende dochter en aan de spandoeken die zij zelf maakte langzaam verdwijnt.

Die maakt plaats voor een vragende uitdrukking op haar gezicht: '... maar hoe goed het is? We hebben het recht om ons te verzetten tegen de dwang, dat wel. Maar hebben we daarmee het recht om te krijgen wat we willen?'

De vrolijke mevrouw Meegers kijkt me nu ernstig aan. Ik ben er bij gaan zitten.

'Wat is een recht waard nu, als we niet verder kijken dan onze neus lang is? Mogen we kinderen weigeren of ze op bestelling laten komen? Uit een vreemd land halen? Of dwingen in een reageerbuis? Of met een paar celletjes er zo'n kunst-kloon-kind van maken?'

Het leven steunt op twee peilers, Singa. De ene heet recht en de andere noem ik zorg.'

Ze zucht eens diep. Dan, na een wonderbaarlijke draai van haar geest, komt de twinkeling in haar ogen terug als ze zegt 'en jij moet er nu voor zorgen dat ik er vanavond mooi uitzie!'